

కరెంట్ అఫైర్స్ 03 సెప్టెంబర్ 2025

PIB కరెంట్ అఫైర్స్

ప్రపంచ కొబ్బరి దినోత్సవం - 02 సెప్టెంబర్ 2025

కొబ్బరి అభివృద్ధి బోర్డు (CDB) దాని ప్రధాన కార్యాలయం కేరళలోని కొచ్చిలో ఉంది. దీని యొక్క ప్రాంతీయ కార్యాలయాలు బెంగళూరు, చెన్నై, గౌహతి మరియు పాట్నా.

భారతి (BHARATI) కార్యక్రమం

- అగ్రికల్చరల్ అండ్ ప్రాసెస్డ్ ఫుడ్ ప్రొడక్ట్స్ ఎక్స్‌పోర్ట్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ (APEDA) భారతి అనే కొత్త కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించింది.
- BHARATI Abbreviation : Bharat's Hub for Agritech, Resilience, Advancement and Incubation for Export Enablement.
- లక్ష్యం: 100 అగ్రి-ఫుడ్ మరియు అగ్రి-టెక్ స్టార్టప్‌లకు సాధికారత కల్పించడం, ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహించడం మరియు కొత్త ఎగుమతి అవకాశాలను సృష్టించడం.
- విజన్: APEDA యొక్క షెడ్యూల్డ్ ఉత్పత్తుల ఎగుమతులను ను 2030 నాటికి \$50 బిలియన్ల సాధించడం.

ఈ కార్యక్రమం పీచర్స్

- 100 స్టార్టప్‌లకు మద్దతు ఇవ్వడానికి సెప్టెంబర్ 2025లో ఫైలట్ ప్రాజెక్ట్ ప్రారంభం.
- ఫోకస్ ఏరియాలు: GI-ట్యాగ్ చేయబడిన వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు, సేంద్రీయ ఆహారాలు, సూపర్‌ఫుడ్లు, ప్రాసెస్ చేసిన ఆహారాలు, పశువుల ఉత్పత్తులు మరియు ఆయుష్ ఉత్పత్తులు.

14 వ మైత్రీ వ్యాయామం

ఇండియన్ ఆర్మీ మరియు రాయల్ థాయ్ ఆర్మీ మధ్య 14వ ఎడిషన్ ఎక్స్‌చేంజ్ మైత్రీ (MAITREE-XIV) ఉమ్రాయ్, మేఘాలయలో ప్రారంభమైంది. ఈ వ్యాయామం సెప్టెంబర్ 1 నుంచి 14 వరకు జరుగుతుంది. 13వ ఎడిషన్ థాయ్‌లాండ్‌లోని తక్ ప్రావిన్స్‌లోని ఫోర్ట్ వచిరప్రకాన్‌లో జరిగింది.

20వ గ్లోబల్ సస్టైనబిలిటీ సమ్మిట్

ReadingRoomz

- 20వ గ్లోబల్ సస్టైనబిలిటీ సమ్మిట్, CII-ITC సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ఫర్ సస్టెయినబుల్ డెవలప్మెంట్ ద్వారా నిర్వహించబడింది.
- ముఖ్యాంశాలు:
 - ఎన్విరాన్మెంట్ ఆడిట్ రూల్స్, 2025
 - సవరించిన గ్రీన్ క్రెడిట్ ప్రోగ్రామ్.
 - అటవీ (పరిరక్షణ మరియు పెంపుదల) 2023 నిబంధనలకు సవరణ.

ఖాతా అగ్రిగేటర్ (AA) ప్రీమ్వర్క్

RBI ఖాతా అగ్రిగేటర్ (AA) ఎకో సిస్టమ్ యొక్క నాలుగు సంవత్సరాల ప్రారంభోత్సవాన్ని జరుపుకుంది. అకౌంట్ అగ్రిగేటర్ (AA) ప్రీమ్వర్క్ను రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (RBI) 2 సెప్టెంబర్ 2021 న అధికారికంగా ప్రారంభించారు. ఇది బ్యాంకులు, ఎన్బిఎఫ్సీలు, బీమా సంస్థలు, మ్యూచువల్ ఫండ్లు మరియు పెన్షన్ ఫండ్లలో ఆర్థిక డేటా భాగస్వామ్యం కోసం సురక్షితమైన, సమ్మతి ఆధారిత వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేస్తుంది. వినియోగదారులు ఆర్థిక సమాచారాన్ని (బ్యాంక్ ఖాతాలు, పెట్టుబడి, రుణాలు, బీమా మొదలైనవి) సమగ్ర పరచవచ్చు మరియు రుణ దరఖాస్తు, సంపద నిర్వహణ మరియు ఆర్థిక ప్రణాళిక కోసం బ్యాంకులతో పంచుకోవచ్చు.

డాక్టర్ అంబేద్కర్ నేషనల్ మెరిట్ అవార్డు

- సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ ఆధ్వర్యంలోని స్వయంప్రతిపత్త సంస్థ అయిన డాక్టర్ అంబేద్కర్ ఫౌండేషన్ న్యూఢిల్లీలో అవార్డు ప్రదానోత్సవానికి నిర్వహించింది.
- 29 రాష్ట్ర/కేంద్ర బోర్డ్లు మరియు కౌన్సిల్ల ఫలితాల ఆధారంగా 10వ తరగతి మరియు SC విద్యార్థులకు 12వ తరగతి ప్రతిభ చూపిన షెడ్యూల్డ్ కులాల (SC) మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల (ST) విద్యార్థులకు అవార్డులు అందించబడ్డాయి.
- బహుమతి మొత్తాలు
 - 1వ స్థానం: ₹60,000
 - 2వ స్థానం: ₹50,000
 - 3వ స్థానం: ₹40,000

ReadingRoomz

కపాస్ కిసాన్ యాప్

జాళి మంత్రిత్వ శాఖ ఆధ్వర్యంలోని కాటన్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా (సిసిఐ) అభివృద్ధి చేసిన కపాస్ కిసాన్ యాప్‌ను కేంద్ర జాళి శాఖ మంత్రి గిరిరాజ్ సింగ్ ప్రారంభించారు. కనీస మద్దతు ధర (MSP) పథకం కింద రైతుల నుండి పత్తిని అతుకులు లేకుండా కొనుగోలు చేసేలా యాప్ రూపొందించబడింది.

ముఖ్య లక్షణాలు:

- రైతులు పత్తిని ఎంఎస్‌పీ కింద విక్రయించేందుకు స్వీయ నమోదు.
- నిరీక్షణ సమయం మరియు రద్దీని తొలగించడానికి నియమించబడిన సేకరణ కేంద్రాలు స్లాట్ బుకింగ్ & డిజిటల్ షెడ్యూలింగ్.
- బహుళ భాషా మద్దతు

సుమిటోమా మిత్సుయ్ బ్యాంకింగ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా యస్ బ్యాంక్ షేర్ల కొనుగోలు ను CCI ఆమోదించింది

సుమిటోమా మిత్సుయ్ బ్యాంకింగ్ కార్పొరేషన్ (SMBC) ద్వారా YES బ్యాంక్ యొక్క నిర్దిష్ట షేర్ క్యాపిటల్ మరియు ఓటింగ్ హక్కు ను పొందడానికి కాంపెటిషన్ కమిషన్ ఆఫ్ ఇండియా (CCI) ఆమోదించింది. SMBC జపాన్‌కు చెందిన వాణిజ్య బ్యాంకు. లో శాఖలతో భారతదేశంలో పనిచేస్తుంది న్యూఢిల్లీ, ముంబై, చెన్నై, మరియు ఒక ఆఫ్షోర్ శాఖ గిఫ్ట్ సిటీ, గాంధీనగర్.

హిందూ కరెంట్ అఫైర్స్

రాష్ట్ర బిల్లులను ఆమోదించడానికి గవర్నర్ అధికారం (ఆర్టికల్ 200)

- సుప్రీం కోర్ట్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి B.R గవాయ్ నేతృత్వంలోని జస్టిస్ విక్రమ్ నాథ్ మరియు పి.ఎస్ నరసింహ సుప్రీంకోర్టు ఐదుగురు న్యాయమూర్తులు ప్రెసిడెన్షియల్ రిఫరెన్స్ బెంచ్, రాష్ట్ర బిల్లు ఆమోదాన్ని గవర్నర్లు నిరవధికంగా జాప్యం చేయలేరని చెప్పింది.
- రాజ్యాంగం పనితీరును గవర్నర్లు అడ్డుకోలేరని లేదా “శాసనసభ వివేకాన్ని ఆలస్యం చేయలేరు” అని బెంచ్ చెప్పింది.

నేపథ్యం

- 2020 నుండి 10 బిల్లులకు తమిళనాడు గవర్నర్ ఆమోదం ఇవ్వడంలో జాప్యం చేయడంపై ఏప్రిల్ 8న సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు ను అనుసరించి రాష్ట్రపతి సూచన (మే 2025) నుంచి ఈ కేసు వచ్చింది.

ReadingRoomz

- రాష్ట్ర బిల్లులపై నిర్ణయం తీసుకోవడానికి గవర్నర్లు మరియు రాష్ట్రపతికి మూడు నెలల గడువు ను సుప్రీంకోర్టు నిర్ణయించింది. మూడు నెలలకు మించి పెండింగ్లో ఉంచినట్లయితే, అవి "ఆమోదించబడినవి"గా పరిగణించబడతాయి.

వైస్-ఛాన్సలర్ల ఎంపికలో సీఎం పాత్రపై కేరళ గవర్నర్ సుప్రీంకోర్టు ను ఆశ్రయించారు

- APJ అబ్దుల్ కలాం టెక్నలాజికల్ యూనివర్సిటీ మరియు డిజిటల్ యూనివర్సిటీ ఛాన్సలర్ హోదాలో కేరళ గవర్నర్ రాజేంద్ర విశ్వనాథ్ అర్జేకర్, కేరళ సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించారు.
- వైస్ ఛాన్సలర్ల (వి-సి) ఎంపిక ప్రక్రియలో రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి పాత్ర ను మినహాయించాలని ఆయన సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించారు.
- UGC నిబంధనలు (2018), రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా ముఖ్యమంత్రి భాగస్వామ్యాన్ని మినహాయించి ఛాన్సలర్/గవర్నర్కు అధికారాన్ని కలిగి ఉంటాయి.

సింగపూర్ ప్రధాని లారెన్స్ వాంగ్

- సింగపూర్ ప్రధాని లారెన్స్ వాంగ్ మూడు రోజుల అధికారిక పర్యటన నిమిత్తం న్యూఢిల్లీ చేరుకున్నారు.
- భారతదేశం-సింగపూర్ దౌత్య సంబంధాలకు 60 ఏళ్లు పూర్తయిన సందర్భంగా ఈ సందర్శన జరిగింది.
- ఈ పర్యటన 13 ఆగస్టు 2025 న న్యూ ఢిల్లీలో జరిగిన 3వ ఇండియా-సింగపూర్ మినిస్టేరియల్ రౌండ్ టేబుల్ (ISMR)ని అనుసరిస్తుంది.
- ISMR ఆరు రంగాలపై దృష్టి సారించింది: అధునాతన తయారీ, కనెక్టివిటీ, డిజిటలైజేషన్, హెల్త్కేర్, స్మిల్ డెవలప్మెంట్ మరియు సుస్థిరత.

30వ UN వాతావరణ సమావేశం (COP-30)

- 30వ UN క్లైమేట్ కాన్ఫరెన్స్ (COP-30) నవంబర్ 2025లో అమెజాన్ రెయిన్ఫారెస్ట్కు సమీపంలో బ్రెజిల్లోని బెల్మోలో జరుగుతుంది.
- ఆండ్రే కోరియా దో లాగో, బ్రెజిల్ వాతావరణ మంత్రి మరియు **COP-30** అధ్యక్షుడు, పెద్ద కొత్త ప్రకటనల కంటే "సరళమైన పరిష్కారాలపై" దృష్టి కేంద్రీకరించబడింది అని చెప్పారు.

ReadingRoomz

భారతదేశంలో గిగ్ ఎకానమీ మరియు కార్మికులు

- ది గిగ్ ఆర్థిక వ్యవస్థ ఫుడ్ డెలివరీ యాప్లు, క్యాబ్ సేవలు మరియు ఇ-కామర్స్ వంటి డిజిటల్ ప్లాట్ఫారమ్ల ద్వారా తరచుగా నిర్వహించబడే స్వల్పకాలిక, సౌకర్యవంతమైన ఉద్యోగాలను సూచిస్తుంది.
- NITI ఆయోగ్ (2022) భారతదేశ గిగ్ వర్క్ఫోర్స్ 7.7 మిలియన్లు (2020-21) నుండి 2029-30 నాటికి 23.5 మిలియన్లకు విస్తరించవచ్చు అని అంచనా వేసింది.
- గిగ్ ఎకానమీపై పుస్తకాలు:
 - OTP ప్లీజ్ (2025) - వందనా వాసుదేవన్.
 - గిగ్ ఎకానమీ ఇన్ ఇండియా రైజింగ్ (2020) – అమితవ ఘోష్.
 - భారతదేశంలో గిగ్ ఎకానమీ: స్టార్ట్ అప్, ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ మరియు రెసిస్టెన్స్ (2025) - ప్రదీప్ నినాన్ థామస్.

విక్రమ్ 32-బిట్ చిప్

- సెమికాన్ ఇండియా 2025 కాన్ఫరెన్స్లో మేడ్-ఇన్-ఇండియా విక్రమ్ 32-బిట్ ప్రాసెసర్ లాంచ్ వెహికల్ గ్రేడ్ చిప్తో కూడిన మెమెంటోను ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీ అందుకున్నారు.
- విక్రమ్ 32-బిట్ చిప్ని చండీగడ్లోని విక్రమ్ సారాభాయ్ స్పేస్ సెంటర్ (ఇస్రో) మరియు సెమీకండక్టర్ లాబొరేటరీ (SCL) రూపొందించాయి మరియు అభివృద్ధి చేశాయి.
- అంతరిక్ష విమానాలు మరియు ప్రయోగ వాహనాలు యొక్క అధునాతన ఏవియానిక్స్ వ్యవస్థలలో ఉపయోగించబడుతుంది.

టీ20ల నుంచి మిచెల్ స్టార్క్ రిటైర్మెంట్

- ఆస్ట్రేలియా ఫాస్ట్ బౌలర్ మిచెల్ స్టార్క్ టీ20 ఇంటర్నేషనల్ (టీ20లు) నుంచి రిటైర్మెంట్ ప్రకటించాడు.
- ఆడమ్ జంపా (103 మ్యాచ్లలో 130 వికెట్లు) తర్వాత, టీ20ల్లో ఆస్ట్రేలియా తరఫున అత్యధిక వికెట్లు తీసిన రెండో బౌలర్ స్టార్క్.

ఈస్ట్ కోస్ట్ మారిటైమ్ మరియు లాజిస్టిక్స్ సమ్మిట్

- ఈస్ట్ కోస్ట్ మారిటైమ్ అండ్ లాజిస్టిక్స్ సమ్మిట్ విశాఖపట్నంలో జరిగింది. ఇది GFST మరియు మారిటైమ్ గేట్వే ద్వారా నిర్వహించబడింది.
- ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను "గేట్వే ఆఫ్ ఈస్ట్ కోస్ట్"గా మరియు గ్లోబల్-స్టాండర్డ్ లాజిస్టిక్స్ హబ్‌గా అభివృద్ధి చేయనున్నట్టు ఏపీ సీఎం ప్రకటించారు.
- భారతదేశంలో సముద్ర కార్గో రవాణా లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ర్యాంక్ 2వది.
- ప్రధాన ప్రణాళికలు:
 - లాజిస్టిక్స్, సివిల్ ఏవియేషన్ యూనివర్సిటీ లు ఏర్పాటు చేయాలి.
 - GSDP లో లాజిస్టిక్స్ సహకారాన్ని 1% నుండి 3%కి పెంచడం.
 - 1,050 కి.మీ తీర ప్రాంతంలో ప్రతి 50 కి.మీ.కు ఓడరేవులు మరియు ఫిషింగ్ హార్బర్లను అభివృద్ధి చేయడం.
 - రామాయపట్నం, మూలపేట, మచిలీపట్నం, కాకినాడ గేట్వే వద్ద కొత్త ఓడరేవులు.
 - దుగ్గరాజుపట్నం మరియు మచిలీపట్నంలో షిప్ బిల్డింగ్, కంటైనర్ రిపేర్ మరియు షిప్ రీసైక్లింగ్ యూనిట్లను ప్లాన్ చేశారు.

వైఎస్ఆర్ స్మారక అవార్డు

- హైదరాబాద్‌లో తెలంగాణ సీఎం ఎ.రేవంత్ రెడ్డి వైఎస్ఆర్ స్మారక అవార్డులను అందజేశారు.
- YSR మెమోరియల్ అవార్డు 2025 అవార్డు గ్రహీతలు
 - సుభాష్ పాల్‌కర్ - భారతదేశంలో సాంస్కృతిక వ్యవసాయానికి మార్గదర్శకుడు.
 - **Dr. Chadalavada Nageswara Rao** - ఆరోగ్య సంరక్షణలో చేసిన కృషికి గుర్తింపు.
 - సి. పద్మ - సామాజిక సేవలో సేవ మరియు శ్రేష్ఠత కు గౌరవం.